

Statistiska centralbyrån
Box 24300
104 51 STOCKHOLM

Datum 2009-04-20
Dnr 32-2008-0574

Statistiska centralbyråns årsredovisning 2008

Riksrevisionen har granskat Statistiska centralbyråns (SCB:s) årsredovisning, daterad 2009-02-16. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut. Riksrevisionen har avgivit revisionsberättelse utan invändning men vill fästa myndighetens chefs uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2009-05-20 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Vid granskning av årsredovisning 2008 har framkommit ett antal brister som tyder på att SCB:s rutiner för kvalitetssäkring av årsredovisningens beslut, återrapportering i resultatredovisning samt bokslut varit uppenbart bristfälliga.

Trots att myndigheten efter avlämnandet av årsredovisningen inlämnat en rättelse och senare även en komplettering så redovisas alltjämt uppenbart ologiska utfall i balansräkningen utan att den interna kvalitetssäkringen uppmärksammat detta.

Nedan följer en beskrivning av ovan nämnda brister, Riksrevisionens bedömning och lämnade rekommendationer.

Bristfällig rutin vid beslut

Föregående år lämnade Riksrevisionen rapport (vårt dnr 32-2007-0626) avseende brister i beslut rörande SCB:s årsredovisning 2007. Riksrevisionen rekommenderade SCB att se över rutinen vid beslut så att författningsenliga krav uppfylls.

Vid årets granskning av årsredovisning 2008 påtalade Riksrevisionen att SCB även detta år förbisett ett författningsenligt krav i samband med beslut. På grund av bristfälliga rutiner hade SCB missat förordningsändring i 2 kap 8 § i Förordning (2000:606) om årsredovisning och budgetunderlag, nämligen kravet på myndighetschefen att intyga att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat.

Myndigheten tillsände regeringen en komplettering rörande ledningens intygande. Kompletteringen inkom regeringen den 25/2 2009.

Riksrevisionens bedömning är att myndighetens rutiner för författningsenlig hantering av beslut av årsredovisningen är uppenbart bristfälliga då centrala förändringar i regelverk inte uppmärksammats. Detta har kunnat ske trots att Riksrevisionen så sent som föregående år påtalade behovet av en översyn av de aktuella rutinerna.

Riksrevisionen *rekommenderar* ånyo SCB att se över rutinen vid beslut så att författningsenliga krav uppfylls.

Bristfällig kvalitetssäkring av resultatredovisning

Av förordning (2007:762) med instruktion för Statistiska centralbyrån framgår av 6, 20 §§ att SCB leds av generaldirektören. I enlighet med Myndighetsförordning (2007:515) ansvarar myndighetens ledning för verksamheten inför regeringen. Myndighetens ledning ska enligt 4 § besluta en arbetsordning samt avgöra ärenden som har principiell karaktär eller större betydelse. Riksrevisionen anser att en myndighets återrapportering i form av årsredovisning är ett ärende av större betydelse varför beslut om denna inte bör delegeras.

SCB har insänt en rättelse daterad 2009-02-23 rörande uppgifter i årsredovisningens resultatåterrapportering. Av rättelsen framgår att ”*det framkommit ett fel i texten på sidan 38 i avsnitt 4.6*”. Vidare anges att det är ett fel av okänd storlek i en kostnadsuppgift för officiell statistik samt ”*att aktuellt textavsnitt i årsredovisningen ska strykas*”.

Rättelsen är formulerad så att läsaren lätt kan missuppfatta att det aktuella stycket avser hela avsnittet 4.6 d.v.s. den obligatoriska återrapporteringen rörande verksamhetsgrenen Samordning av officiell statistik. Så vitt Riksrevisionen erfarit ska rättelsen tolkas att den avser endast del av avsnittet och inga obligatoriska återrapporteringskrav.

Riksrevisionen har i sin bedömning av felets väsentlighet vägt in det faktum att de obligatoriska återrapporteringskraven för verksamhetsgrenen finns återrapporterade under andra avsnitt.

Riksrevisionen finner det anmärkningsvärt att kvalitetssäkringen av resultatredovisningen inte färdigställts före avlämnande av årsredovisningen.

Riskrevisionen konstaterar vidare att trots att den insända rättelsen ändrar uppgifter i den redan avlämnade årsredovisningen är rättelsen inte beslutad av GD.

Riksrevisionen *rekommenderar* SCB att utföra kvalitetssäkring före avlämnandet av årsredovisningsdokumenten till regeringen samt att tillse att rutinen vid beslut även innefattar hantering av ev rättelser och kompletteringar så att även de uppfyller författningens krav.

Bristfälliga rutiner och kvalitetssäkring i bokslut

Av 3§ i Myndighetsförordning (2007:515) framgår att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och skall se till att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt. Enligt 22 § i Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring ansvarar den bokföringsskyldige för att organisation och rutiner utformas så att en tillförlitlig redovisning främjas och förvaltade tillgångar skyddas.

Riksrevisionen har i promemoria (vårt dnr 32-2008-0754) påtalat brister bl.a. rörande rutinbeskrivningar och dokumentation av avstämningar av bokföring.

I syfte att uppnå en rättvisande bild av intäkter, kostnader för perioden och den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen ska myndigheter i samband med att den löpande bokföringen avslutas bokföra vissa skuld- och fordringsposter, så kallade periodiseringsposter. Eftersom dessa poster endast förekommer i bokslut och inte i löpande redovisningsarbete är det angeläget att erforderligt rutinstöd och kvalitetssäkring finns för att förhindra att omedvetna bokföringsfel uppstår och förblir oupptäckta.

SCB använder i sitt bokslutsarbete en periodiseringsmetod där föregående års saldo på balanskontot inte nollställs utan överförs till nästa år som ingående balans.

Riksrevisionens granskning visar att SCB felbokfört de ingående saldon på två periodiseringsposter. Såväl föregående års utgående saldo från upplupna bidragsintäkter som övriga upplupna intäkter registrerades på kontot för övriga upplupna intäkter medan inget ingående saldo registrerades på upplupna bidragsintäkter. När därtill periodiseringen av periodens kostnader bokfördes mot rätt konto så matchade inte den registrerade förändringen tillgängliga saldon och ett omvänt ologiskt saldo respektive ett för högt saldo uppstod på de aktuella posterna i årsredovisningen.

Riksrevisionens bedömning är att bristfälliga rutinbeskrivningar och kvalitetssäkringsrutiner har bidragit till att SCB redovisat tillgångsposten upplupna bidragsintäkter som en skuld om -654 tkr. En korrekt redovisning

hade visat att posten var i paritet med föregående år dvs. en tillgång om cirka 10 mnkr. Posten övriga upplupna intäkter skulle i sin tur uppgått till 55 mnkr och istället för de nu redovisade 65 mnkr.

Riksrevisionen *rekommenderar* SCB att införa ett erforderligt rutinstöd och kvalitetssäkring för att förhindra att omedvetna bokföringsfel uppstår och förblir oupptäckta.

Ansvarig revisor Eva Maria Simma har beslutat i detta ärende.
Uppdragsledare Ertan Fiskin har varit föredragande.

Eva Maria Simma

Ertan Fiskin

Kopia för kännedom:
Regeringen